

**UCHWAŁA NR LII/1053/17
RADY MIASTA OPOŁA**

z dnia 30 listopada 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022
„Opole Seniorom”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, poz. 1985) - uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Opola.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marcin Ociepa

Załącznik do uchwały nr LII/1053/17
Rady Miasta Opola
z dnia 30 listopada 2017 r.

Program Polityki Senioralnej
Miasta Opola na lata 2018-2022
„Opole Seniorom”

Spis treści:	
Wprowadzenie	3
Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi	3
Diagnoza	4
Analiza SWOT	7
Zasady polityki senioralnej Opola	8
Założenia Programu	8
System zarządzania Programem	10

Przygotowanie Programu: Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Urząd Miasta Opola

Program opracowano na podstawie *Koncepcji Prowadzenia Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2016-2018*

WPROWADZENIE

Program Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom” (dalej Program) jest pierwszym w historii samorządu Opola dokumentem ujmującym w sposób kompleksowy kwestie senioralne. Polityka senioralna Miasta to skoordynowany system działań, realizowanych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, którego celem jest samodzielne i godne życie starszych mieszkańców miasta. Bezpośrednim adresatem Programu są seniorzy - osoby które ukończyły 60 lat i zamieszkują w Opolu.

Program został zbudowany w oparciu o wynik szerokich konsultacji prowadzonych z aktywnymi środowiskami zaangażowanymi w życie miasta, jak i z samymi mieszkańcami (m.in. debata, warsztaty z udziałem osób w wieku senioralnym). Decyzja o skoordynowaniu działań na rzecz starszych mieszkańców miasta wynika z szeregu uwarunkowań, do których należą między innymi wzrost udziału seniorów w strukturze demograficznej miasta, zróżnicowanie potrzeb i problemów tej grupy mieszkańców, a także ograniczenia systemu wsparcia dla seniorów. Polityka senioralna stanowi i stanowić będzie jeden z głównych elementów strategii polityki społecznej Opola.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Niniejszy Program zachowuje spójność z opracowaniami strategicznymi na poziomie lokalnym. Głównym dokumentem strategicznym miasta jest **Strategia rozwoju Opola w latach 2012-2020** przyjęta przez Radę Miasta w 2012 roku. Strategia wskazuje, że atutem rozwojowym Opola jest kapitał społeczny i intelektualny. Kreowanie zmian przestrzeni miasta z uwzględnieniem potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami uznane zostało za istotną szansę rozwojową. Wskazano jednak, iż brakuje odpowiedniej ilości usług ukierunkowanych na poprawę bytu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, wykluczonych społecznie. Potrzeba wdrożenia programu aktywizacji społecznej i kulturalnej seniorów Opola wynika bezpośrednio z zapisów priorytetu III Strategii (Miasto na miarę wyzwań XXI wieku). Strategia rozwoju jest jednak z założenia dokumentem ogólnym, kierunkowym, wskazującym na zagadnienia kluczowe dla rozwoju miasta, w szczególności na rozwój przestrzenny i gospodarczy. W trakcie procesu przygotowania Programu trwały równoległe prace związane z opracowaniem nowej Strategii Rozwoju Opola, której uchwalenie przez Radę Miasta planowane jest na 2018 rok. Wnioski z prac nad Programem, w tym wnioski z dyskusji i warsztatów stanowić będą istotny wkład w jej przygotowanie.

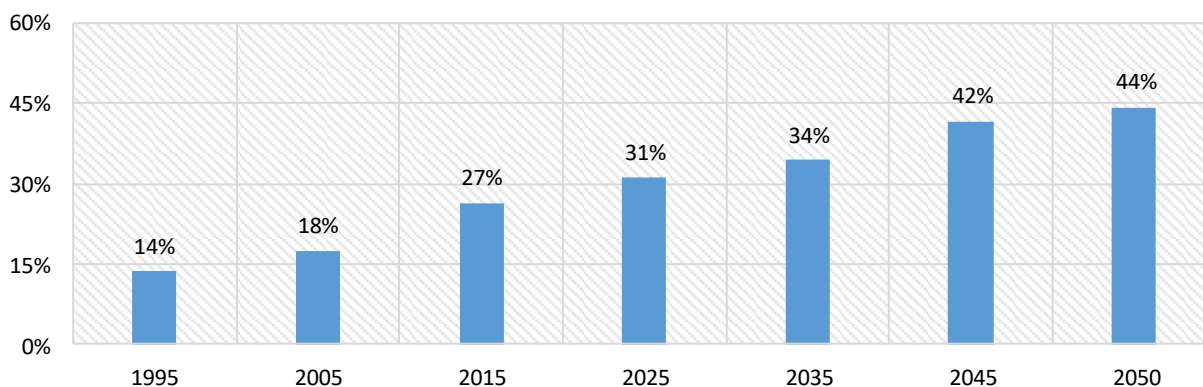
Zagadnienia z obszaru polityki społecznej regulowane są w innych dokumentach o charakterze programowym i operacyjnym. Takim dokumentem jest m.in. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2016 – 2020**, przyjęta przez Radę Miasta w 2015 roku. Opracowanie to opisuje problemy społeczne występujące w Opolu oraz wskazuje cele i kierunki działań, których zastosowanie pomoże zminimalizować ich negatywne skutki. Wśród siedmiu głównych problemów społecznych określonych w Strategii dokument wskazuje starzenie się społeczeństwa. Wśród głównych problemów do rozwiązania w ww. obszarze wskazuje się deficyt wiedzy na temat procesów starzenia się i umiejętności społecznych osób wchodzących w trzeci wiek, niskie dochody własne skutkujące brakiem

możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych przez seniorów, rosnące zapotrzebowanie na skoordynowane, wyspecjalizowane usługi społeczne, świadczenia medyczne i pielęgniarские oraz trudności w sprawowaniu opieki przez członków rodzin nad osobami starszymi.

Ciałem doradczym władz samorządowych jest Rada Seniorów Miasta Opola. Wypracowana **Strategia działania Rady Seniorów Miasta Opola** została przyjęta w 2016 roku. W Strategii wskazano, że do głównych celów działalności Rady zalicza się zaistnienie w powszechnej świadomości społeczności Miasta Opola Rady Seniorów, jej roli i zakresu działalności, zwiększenie ilości seniorów korzystających z rozwiązań podnoszących bezpieczeństwo w sytuacjach zagrożenia życia, a także zintegrowanie działań organizacji i instytucji na rzecz środowiska senioralnego w Opolu. Ponadto wskazano ograniczenie barier utrudniających seniorom życie w mieście, zwiększenie możliwości korzystania przez nich z obiektów sportowych, rekreacyjnych, instytucji kultury itp. oraz poprawę opieki zdrowotnej seniorów w Opolu.

DIAGNOZA

Już co czwarty mieszkaniec Opola jest seniorem. Populacja osób starszych szacowana jest na około 35 tys. osób i wg prognoz demograficznych w najbliższych latach będzie stale rosła (wykr. 1). Wykorzystanie potencjału tej grupy mieszkańców stanowi istotną szansę rozwojową.

Wykres 1. Rzeczywisty (do 2015 r.) i szacunkowy udział ludności w wieku 60 lat i więcej w strukturze mieszkańców Opola w latach 1995-2050 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS w Warszawie

Działalność seniorów oraz osób działających na ich rzecz ma zarówno charakter formalny i pozaformalny. W Opolu działalność seniorów wspierają m.in. cztery **domy dziennego pobytu** (Malinka, Żłota Jesień, Magda-Maria, Dom Nad Odłą), pięć **klubów seniora**, a także **uniwersytety trzeciego wieku**. Problemem wciąż jest powszechne przekonanie, że korzystanie z oferty domów dziennego pobytu jest odpłatne¹. Działania na rzecz rozwoju i aktywizacji środowisk senioralnych podejmuje także **Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”**. Centrum jest miejscem wsparcia dla seniorów, chcących uzyskać potrzebną informację, zaangażować się w różnorodne działania, rozwijać się i edukować. W ramach

¹ Odpłatność dotyczy jedynie posiłków.

działalności Centrum systematycznie podejmowane są działania mające na celu tworzenie przyjaznego klimatu dla seniorów.

W Opolu działają także dwa **hospicja** (Centrum Opieki Paliatywnej *Betania* oraz Ośrodek Medyczny *Samarytanin*). Od prawie 40 lat działalność prowadzi **Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów** sprawujący opiekę nad ponad stu mieszkańcami. Dom Pomocy Społecznej dla osób starszych i somatycznie chorych prowadzi także Prowincja Polska Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego św. Franciszka. W Opolu - Czarnowasach Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie i Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie prowadzi Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi. W Opolu działalność prowadzi również Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Magnolia". Aktywną działalność na rzecz seniorów oraz skupiających seniorów prowadzi także kilkanaście **organizacji pozarządowych**.

Od maja 2015 roku Urząd Miasta Opola wydaje gazetę, kwartalnik „Senior w Opolu” skierowany do starszych mieszkańców. Miasto od stycznia 2017 r. wydaje również **Kartę „Opolski Senior”**, która uprawnia osoby w wieku co najmniej 65 lat do zniżek oferowanych przez partnerów – zarówno publicznych i prywatnych. Wg stanu na koniec czerwca 2017 r. liczba wydanych kart przekroczyła kilka tys. sztuk. Realizując działania w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców Opola w wieku senioralnym Miasto Opole we współpracy ze Spółką z o.o. Wodociągi i Kanalizacja oraz przy merytorycznym wsparciu Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego prowadzi akcję **„Koperta życia w Opolu”**. Od początku maja 2016 r. w Opolu wydano ok. 2,5 tys. takich kopert. W celu zapewnienia seniorom wpływu na decyzje dotyczące społeczności lokalnej, a także stworzenia reprezentacji najstarszych mieszkańców miasta Opola w 2014 r. **utworzono Radę Seniorów Miasta Opola**. Rada składa się z członków delegowanych przez: organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów, mające swoje siedziby na terenie miasta Opola, rady domów dziennego i całodobowego pobytu miasta Opola oraz przez Prezydenta Miasta Opola. W ramach prac nad przygotowaniem *Strategii Działania Rady Seniorów Miasta Opola* wskazano, że **izolacja, brak opieki rodziny, depresja oraz samotność** stanowią istotne problemy seniorów w Opolu. Wskazano również na **znikomą ofertę edukacyjną dla seniorów**, oferowaną zarówno przez instytucje, organizacje oraz kluby. Zaakcentowano również brak ofert pracy dla seniorów chcących w niepełnym wymiarze czasu dorobić do renty lub emerytury.

Coraz częściej obserwuje się **zanik rodzin wielopokoleniowych**. Coraz większego znaczenia nabierają działania z zakresu tworzenia warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych. W tym kontekście opolscy seniorzy wskazują m.in. na potrzeby: umacniania więzi międzypokoleniowych, uczestniczenia w życiu kulturalnym, zwiększenia liczby domów seniora, domów dziennego pobytu oraz osiedlowych klubów seniora.

Osoby starsze wskazują także na inne niedogodności, które pojawiają się wraz z wiekiem. Jedną z nich jest **zły lub pogarszający się stan zdrowia**. W badaniach samooceny własnego stanu zdrowia mniej więcej co trzeci senior ocenia swój stan zdrowia źle lub bardzo źle². W tym kontekście zwraca się uwagę na potrzebę prowadzenia profilaktyki zdrowia oraz zbyt małą liczbę lekarzy specjalistów zajmujących się leczeniem schorzeń wieku podeszłego. Zwraca się również uwagę na potrzebę utrzymania samodzielności osób starszych, wynikającą z występowania problemów z poruszaniem się

² *Jakość życia osób starszych w Polsce na podstawie wyników badania spójności społecznej*, GUS, Warszawa 2017.

i występowaniem barier architektonicznych. Od maja 2017 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zaodrze” w Opolu **rozpoczęła działalność Poradnia Geriatryczna**. Jest to jedyna tego typu poradnia w Opolu, która ma podpisany kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń z zakresu geriatry. W Poradni przyjmowane są osoby powyżej 65 roku życia na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Istotnym problemem jest również bardzo **niska dostępność mieszkań dostosowanych do potrzeb seniorów**. Jednym z rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo osób starszych, samotnych oraz osób z niepełnosprawnościami jest tzw. **teleopieka** – aktualnie w Opolu korzysta z niej około trzydzieści osób. W Opolu działalność prowadzi także Opolskie Centrum Zdrowia Seniora posiadające dzienny ośrodek opieki geriatrycznej, ośrodek rehabilitacji dziennej, poradnię geriatryczną oraz ośrodek alzheimerowski.

Większość Polaków **myśli o swojej starości**. Wyniki badań CBOS wskazują, że Polacy myśląc o niej niezmiennie najbardziej obawiają się chorób, niedożywienia, a także utraty pamięci (73%). Ponad połowa (56%) boi się utraty samodzielności, bycia ciężarem dla innych, uzależnienia od innych ludzi. Jedna trzecia ankietowanych obawia się złych warunków życia, trudności z utrzymaniem się (32%), a także samotności i utraty osób bliskich (32%). O połowę mniejsze grupy badanych deklarują lęk przed cierpieniem (18%) oraz niepokój związany z niepewnością, z kim będą mieszkać i pod czyją będą opieką (16%). Co siedemnasty respondent (6%) obawia się, że będzie nikomu niepotrzebny³.

W ramach prac towarzyszących przygotowaniu Programu, we wrześniu 2017 r. Miasto Opole zorganizowało debatę poświęconą sytuacji oraz potrzebom osób starszych w kontekście opracowywanego dokumentu. Uczestnicy spotkania wskazali na szereg problemów i wyzwań przed którymi stoi Miasto. Zaakcentowano jednocześnie duży potencjał tej grupy mieszkańców, który przejawia się m.in. jej **coraz wyższą aktywnością oraz zaangażowaniem w przestrzeń i życie miasta**. Uczestnicy debaty wskazali zarówno na potrzebę prowadzenia działań na szczeblu lokalnym – przez Samorząd Gminny oraz w całym kraju i regionie przez pozostałe podmioty, zarówno sektora publicznego i niepublicznego.

W trakcie debaty zwrócono uwagę między innymi na **wyzwania związane z opieką pielęgniarską**. Pielęgniarek jest coraz mniej, a w najbliższym czasie, sukcesywnie, coraz większa grupa z nich przechodzić będzie na emeryturę. Podkreślono, że opieka pielęgniarska jest niezbędnym i ważnym elementem opieki nad osobami starszymi. Uczestnicy debaty zwracali również uwagę na **potrzebę eliminacji barier architektonicznych w mieście**. Przywoływano, że z doświadczeń i rozmów z najstarszą częścią mieszkańców wynika, że istotnym problemem są zwłaszcza zbyt wysokie krawężniki. Problem ten dotyka nie tylko osób w wieku 70 lat i więcej, ale również tych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Szeroko dyskutowano również o konieczności **wzrostu dostępności do mieszkań dedykowanych seniorom** i ich odpłatności. Zaakcentowano również ważną potrzebę wdrożenia rozwiązań z zakresu zapewnienia **tymczasowej opieki nad osobami starszymi oraz z niepełnosprawnościami w trakcie czasowej nieobecności opiekuna**. W trakcie spotkania poruszono również kwestię odpłatności za leki dla osób starszych. Postulowano o zwiększenie dopłat do lekarstw. Mieszkańcy w trakcie debaty zwracali również uwagę na potrzebę integracji wewnątrzpokoleniowej (np. wspólne wydarzenia, imprezy, wyjazdy). Seniorzy zauważyli również **potrzebę tworzenia i rozwoju**

³ Polacy wobec własnej starości, Centrum Badania Opinii Publicznej, BS/94/2012, Warszawa 2012.

miejs, w których seniorzy mogliby się spotykać, zarówno w formie domów dziennego pobytu, jak i klubów seniora. Istotną potrzebą jest również **przełamywanie stereotypowego postrzegania osób starszych** i **wzmocnienie pozytywnego wizerunku seniorów**. Ważną rolę w tym kontekście odgrywają przede wszystkim organizowane wydarzenia tj. Opolskie Dni Seniora, targi z ofertą skierowaną do osób starszych, pikniki, festyny, konferencje, imprezy sportowo-rekreacyjne i ogólnorozwojowe oraz kampanie informacyjne promujące efekty działalności środowiska senioralnego. Istotną potrzebą, zaakcentowaną w trakcie debaty, jest również **zapewnienie bezpieczeństwa seniorów** (przeciwdziałanie oszustwom, kradzieżom, nieuczciwym praktykom handlowym itp.). Uczestniczący w spotkaniu przedstawiciele policji wskazywali, że niestety wciąż w mieście i regionie zdarzają się próby wyłudzeń pieniędzy od osób starszych.

ANALIZA SWOT

W trakcie procesu budowy Programu dokonano opracowania analizy SWOT, tj. analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz pozytywnych i negatywnych. Wyniki analizy przedstawiono w tab.1.

Tab. 1. Analiza SWOT w obszarze polityki senioralnej w Opolu

Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
Wiedza, umiejętności i doświadczenie osób starszych	Dostępność mieszkań dostosowanych do potrzeb seniorów	Integracja wewnątrz i międzypokoleniowa	Stereotypowe postrzeganie ludzi starszych
Usługi opiekuńcze i paliatywne	Liczba liderów i liderek w wieku senioralnym	Aktywność środowiska senioralnego w przestrzeni miasta	Przedmiotowe traktowanie osób starszych
Doświadczona kadra instytucji zajmujących się osobami starszymi	Liczba animatorów osób starszych	Rozwój rodzinnych domów pomocy społecznej	Oslabienie więzi rodzinnych
Znaczenie polityki senioralnej w polityce rozwoju miasta	Niewystarczająca liczba domów dziennego pobytu	Rozwój oferty domów dziennego pobytu, w tym powstawanie nowych placówek; rozwój klubów seniora	Sytuacja materialna osób starszych
Sieć i infrastruktura transportu publicznego	Oferta programów profilaktycznych	Rozwój usług mobilnych (np. dowóz zakupów, posiłków)	Wykluczenie cyfrowe osób starszych
Transport osób z niepełnosprawnościami	Bariery architektoniczne w przestrzeni miasta	Rozwój opieki geriatrycznej oraz opieki nad osobami przewlekle somatycznie chorymi	Niski stopień dotarcia z informacją do osób starszych
System ulg i preferencji w ramach Karty Opolski Senior	Samotność osób starszych	Wolontariat seniorów i na rzecz seniorów	
Wdrożony system teleopieki nad osobami starszymi		Kształcenie ustawiczne	

Źródło: opracowanie własne.

ZASADY POLITYKI SENIORALNEJ OPOLA

Długofalowa polityka senioralna Opola opiera się o następujące zasady:

- Za sytuację osób starszych w pierwszej kolejności odpowiada ich **rodzina**, a samorząd pełni **funkcję wspierającą** (zasada pomocniczości).
- Traktowanie osób starszych: podmiotowe, a nie przedmiotowe. Seniorzy nie są tematem do załatwienia, problemem do rozwiązania, lecz są **partnerami władz samorządowych**, aktywnie uczestniczą w opracowaniu i realizacji polityki senioralnej Miasta Opola.
- Polityka senioralna rozumiana jako polityka dla osób starszych i polityka wobec osób starszych, **przełamująca stereotypy dot. starości i promująca koncepcję aktywnego starzenia się** w obszarach: zatrudnienie, aktywność społeczna, niezależność, bezpieczne mieszkanie, zdrowie i profilaktyka (uświadomienie zasad zdrowego stylu życia: ruch, zdrowe odżywianie) oraz zdolność i przygotowanie otoczenia do wykorzystania potencjału starzejącego się społeczeństwa.
- Planowanie oferty dla seniorów musi uwzględniać **specyfikę, złożoność oraz zróżnicowanie potrzeb i problemów osób starszych**.
- Postrzeganie starszej populacji jako potencjał, a nie jako barierę, co przełoży się na proponowanie rozwiązań pozwalających na wykorzystanie możliwości seniorów – **nastawienie na aktywizację społeczną i zawodową seniorów**.
- Starzenie się społeczności to kwestia, która dotyczy wszystkich organizacji i instytucji działających na terenie miasta, stąd by osiągnąć pozytywną zmianę niezbędna jest **współpraca** samorządu z partnerami gospodarczymi, społecznymi, publicznymi, pozarządowymi.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest **poprawa sytuacji starszych mieszkańców Opola na rzecz godnego, samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia w dobrym zdrowiu – tak aby Miasto, jak i jego przestrzeń były przyjazne seniorom**.

Program realizowany będzie przez 5 celów szczegółowych, w ramach których zdefiniowano 38 działań. Jego realizatorem jest Miasto Opole działające w tym zakresie głównie poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” - współpracujące z innymi Partnerami. Istotnym Partnerem Programu jest Rada Seniorów Miasta Opola.

Tab. 2. Cele szczegółowe i działania w ramach Programu

Cel szczegółowy	Działania
1. Aktywizacja i integracja środowiska senioralnego Miasta Opola	1.1. Organizacja imprez i wydarzeń aktywizujących i integrujących środowisko seniorów
	1.2. Utworzenie domu dziennego pobytu na ul. Dambonia 3 i w dzielnicy Czarnowąsy
	1.3. Tworzenie klubów seniora
	1.4. Działalność Rady Seniorów Miasta Opola
	1.5. Rozwijanie systemu ulg i preferencji w ramach Karty „Opolski Senior”
	1.6. Przygotowanie kadry animatorów osób starszych
	1.7. Udostępnianie (bezpłatnie) obiektów miejskich (m.in. szkoły, obiekty kulturalne i sportowe) na działania z zakresu aktywnego spędzania czasu i wspólnej zabawy różnych grup wiekowych
	1.8. Zaangażowanie przedszkoli i szkół do realizacji działań o charakterze wielopokoleniowym
	1.9. Upowszechnienie wśród seniorów kształcenia ustawicznego i zdobywania kwalifikacji zawodowych
	1.10. Realizacja projektów z obszaru rynku pracy skierowanych do seniorów w wieku aktywności zawodowej
2. Prowadzenie Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”	2.1. Zbieranie i przekazywanie aktualnych informacji w zakresie usług skierowanych do seniorów oferowanych m.in. przez organizacje pozarządowe, instytucje, firmy
	2.2. Prowadzenie punktu informacyjnego dla seniorów w sprawach związanych z życiem w mieście, instytucjami wsparcia, obowiązującymi przepisami
	2.3. Merytoryczne i logistyczne wsparcie organizacji skupiających seniorów oraz aktywnych nieformalnych grup seniorów – udostępnienie lokalu wraz ze sprzętem do pracy
	2.4. Udostępnianie sal na spotkania, szkolenia, kursy, wykłady itp.
	2.5. Prowadzenie Opolskiego Telefonu Życzliwości 60+
	2.6. Upowszechnianie cyklicznych i aktualnych programów, wniosków, grantów połączone z organizacją spotkań informacyjnych pomocnych przy pisaniu wniosków
3. Utrzymanie samodzielności seniorów w środowisku zamieszkania	3.1. Budowa kompleksu mieszkaniowego dla seniorów na ul. Dambonia
	3.2. Doposażenie domów dziennego pobytu
	3.3. Częściowy remont pomieszczeń i wymiana wyposażenia w Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów
	3.4. Likwidacja barier architektonicznych w mieście
	3.5. Poszerzenie oferty usług społecznych dostosowanych do potrzeb osób w wieku senioralnym, m.in. opiekuńczych, pielęgniarstwa, pomocy domowej, cateringu, pralni, teleopieki

	3.6. Przygotowanie, szkolenie i stała współpraca z grupami pomocy sąsiedzkiej
	3.7. Rozwój usług wolontariackich dla seniorów - pomoc w zakupach, opiece, dyżury podczas nieobecności rodziny itp.
4. Zwiększenie dostępności osób starszych do systemu opieki zdrowotnej, rehabilitacji i profilaktyki	4.1. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej
	4.2. Rozwój usług geriatrycznych
	4.3. Pomoc specjalistów: gerontologa, psychologa itp.
	4.4. Utworzenie grup wsparcia i prowadzenie szkoleń dla rodzin i opiekunów w zakresie opieki nad osobami z problemami zdrowotnymi
	4.5. Rozwój usług w zakresie wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego
5. Przelamywanie stereotypowego postrzegania osób starszych i wzmocnienie pozytywnego wizerunku seniorów	5.1. Organizacja Opolskich Dni Seniora
	5.2. Organizacja lub udział w zajęciach lub wydarzeniach sportowych (np. spartakiady seniorów)
	5.3. Organizacja Targów Senioralnych
	5.4. Kształcenie seniorów - liderów lokalnych
	5.5. Włączanie seniorów-ekspertów do działań edukacyjnych i informacyjnych
	5.6. Prowadzenie kampanii informacyjnych – prezentacji dokonań seniorów w różnych obszarach
	5.7. Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu rozwoju osobistego seniorów
	5.8. Działania promocyjne zmieniające wizerunek domów dziennego pobytu jako miejsca z ofertą dla seniorów o różnych potrzebach i zainteresowaniach
	5.9. Kampanie informacyjne zachęcające pracodawców do zatrudniania osób w wieku senioralnym
	5.10. Działania zwiększające bezpieczeństwo seniorów, w tym edukacyjne

SYSTEM ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

System zarządzania Programem obejmuje jego przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie oraz ewentualną aktualizację. Dokument został przygotowany przez zespół pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy w Rodzinie – Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu” oraz Urzędu Miasta Opola. Program nawiązuje do wypracowanej wcześniej Koncepcji Prowadzenia Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2016-2018 oraz został zbudowany w oparciu o wynik szerokich konsultacji z mieszkańcami i organizacjami skupiającymi osoby w wieku senioralnym.

Za wdrażanie zapisów Programu odpowiedzialni są: wydział właściwy ds. zdrowia i rozwoju społecznego w Urzędzie Miasta Opola oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu. Wskazani w zakresie jego wdrażania współpracują z jednostkami podległymi oraz innymi wydziałami Urzędu Miasta Opola oraz partnerami spoza sektora finansów publicznych. Przewiduje się możliwość zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym na realizację działań dedykowanych seniorom w trybie określonym w Programie Współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami. Dla realizacji Programu istotna będzie szeroka współpraca oraz zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy organizacjami/instytucjami działającymi na rzecz seniorów a samymi

seniorami. Przewiduje się możliwość realizacji projektów partnerskich, wielosektorowych, tak aby zaangażować jak najszersze grono odbiorców Programu.

Program finansowany będzie ze środków Miasta, przy czym zakłada się możliwość współfinansowania działań z innych bezzwrotnych środków (np. z funduszy europejskich, funduszy krajowych).

Monitoring Programu prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Centrum Informacyjno- Edukacyjne „Senior w Opolu”. W ramach monitoringu zostaną przygotowane co najmniej dwa raporty: jeden częściowy – w trakcie realizacji Programu oraz drugi po jego zakończeniu. Wnioski z monitoringu mogą stanowić podstawę do aktualizacji zapisów dokumentu.

**UCHWAŁA NR LVI/1107/18
RADY MIASTA OPOŁA**

z dnia 22 lutego 2018 r.

**w sprawie stanowiska Rady Miasta Opola dotyczącego przystąpienia Miasta Opola do
Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu tworzonej przez Światową Organizację
Zdrowia (WHO)**

Na podstawie § 31 ust. 1 pkt 1 uchwały nr XXIV/373/12 Rady Miasta Opola z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Opola (Dz. Urz. Woj. Op. z 2012 r. poz. 687, z 2013 r. poz. 1712, z 2014 r. poz. 1790, z 2015 r. poz. 1068, poz. 1700, z 2016 r. poz. 2523, z 2017 r. poz. 1335) - Rada Miasta Opola uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjąć stanowisko jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady

Małgorzata Wilkos

Załącznik do uchwały nr LVI/1107/18

Rady Miasta Opola

z dnia 22 lutego 2018 r.

STANOWISKO RADY MIASTA OPOLA

Rada Miasta Opola w związku z przedłożoną inicjatywą Rady Seniorów Miasta Opola zwraca się do Prezydenta Miasta Opola o podjęcie działań mających na celu przystąpienie do Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu tworzonej przez Światową Organizację Zdrowia (World Health Organization WHO), mającej na uwadze pomoc środowiskom, szczególnie miejskim w tworzeniu miejsc i środowisk, w których warunki są dostosowane do potrzeb ludzi.

W ramach ww. Sieci prowadzone są działania mające na celu tworzenie możliwości udziału osób starszych w dyskusji o ich realnej sytuacji i potrzebach, przy tworzeniu szczegółowych polityk w następujących obszarach pracy nad rozwojem miasta. W Sieci wyodrębnia się osiem podstawowych obszarów tematycznych pracy nad rozwojem miasta:

- transport,
- mieszkalnictwo,
- partycypacja społeczna/obywatelska,
- szacunek, integracja społeczna, przeciwdziałanie dyskryminacji wiekowej (ageizm),
- zatrudnienie,
- komunikacja (werbalna i niewerbalna),
- pomoc społeczna i służba zdrowia,
- przestrzenie publiczne i budynki.

WHO oczekuje od aplikującego miasta spełnienia czterech warunków:

- ustanowienia mechanizmów angażujących osoby starsze w działanie Sieci,
- podnoszenia zastanego poziomu przystosowania miasta do potrzeb osób w każdym wieku,
- stworzenia 3-letniego planu działania na rzecz podniesienia zastanego poziomu przystosowania miasta i jego społeczności do potrzeb osób w każdym wieku,
- identyfikacji wskaźników monitorowania postępów (ewaluacji) planu działania.

W zamian Miasto Opole obok możliwości korzystania z oznaczenia (logo) otrzyma również możliwość korzystania z:

- kontaktu z globalną siecią ekspertów (urzędników, kierowników projektów, naukowców i ludzi starszych) w zakresie różnych aspektów starzenia się,
- dostępu do najnowszych wiadomości i materiałów dotyczących podnoszenia jakości życia w mieście projektów, spotkań i imprez,
- wsparcia pracy nad opracowaniem strategii działań oraz rozwojem i wdrażaniem rozwiązań dotyczących przystosowania miasta do potrzeb wszystkich grup wiekowych,
- udziału w dyskusji o najlepszych praktykach w zakresie wdrażania i pokonywania wyzwań dotyczących rozwoju miasta przyjaznego starzeniu.

Mając na uwadze powyższe Rada Miasta Opola pozytywnie opiniuje przystąpienie Miasta Opola do Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu tworzonej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Opole, dnia 05.02.2018 r.

**Uchwała Nr 5/2017
Rady Seniorów Miasta Opola
z dnia 05.02.2018 roku**

w sprawie: przystąpienia Miasta Opola do Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu tworzonej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO)

Na podstawie uchwały Nr LV/820/14 Rady Miasta Opola z dnia 27.02.2014r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów Miasta Opola, z późniejszymi zmianami – Rada Seniorów Miasta Opola uchwala, co następuje:

§ 1

Zwracamy się do Prezydenta Miasta Opola o podjęcie działań mających na celu przystąpienie do Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu tworzonej przez Światową Organizację Zdrowia (World Health Organization, WHO), mającej na uwadze pomoc środowiskom, szczególnie miejskim w tworzeniu miejsc i środowisk, w których warunki są dostosowane do potrzeb ludzi .

§ 2

W ramach ww. Sieci prowadzone są działania mające na celu tworzenie możliwości udziału osób starszych w dyskusji o ich realnej sytuacji i potrzebach, przy tworzeniu szczegółowych polityk w następujących obszarach pracy nad rozwojem miasta . W Sieci wyodrębnia się osiem podstawowych obszarów tematycznych pracy nad rozwojem miasta:

- Transport
- Mieszkalnictwo
- Partycypacja społeczna/obywatelska
- Szacunek, integracja społeczna, przeciwdziałanie dyskryminacji wiekowej (ageizm)
- Zatrudnienie
- Komunikacja (werbalna i niewerbalna)
- Pomoc społeczna i służba zdrowia
- Przestrzenie publiczne i budynki.

§ 3

Informacje dotyczące przebiegu procedury oraz warunków przystąpienia do programu można uzyskać pod adresami:

http://www.who.int/ageing/application_form/en/

<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/membership/>

formularz aplikacyjny znajduje się pod niniejszym adresem:

https://extranet.who.int/datacol/survey.asp?survey_id=3506

Dodatkowych informacji można uzyskać od osób koordynujących The WHO Global Network of Age-friendly Cities and Communities dla Europejskiego Regionu WHO:

kontakt e-mail:

Manfred HUBER, Coordinator, Healthy Ageing, Disability and Long-term Care

euroageing@who.int

§ 4

WHO oczekuje od aplikującego Miasta spełnienia czterech warunków:

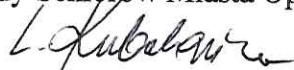
- ustanowienia mechanizmów angażujących osoby starsze w działanie Sieci,
- podnoszenia zastanego poziomu przystosowania Miasta do potrzeb osób w każdym wieku,
- stworzenia 3-letniego planu działania na rzecz podniesienia zastanego poziomu przystosowania Miasta i jego społeczności do potrzeb osób w każdym wieku,
- identyfikacji wskaźników monitorowania postępów (ewaluacji) planu działania.

§ 5

W zamian Miasto Opole obok możliwości korzystania z oznaczenia (logo) otrzyma również możliwość korzystania z:

- kontaktu z globalną siecią ekspertów (urzędników, kierowników projektów, naukowców i ludzi starszych) w zakresie różnych aspektów starzenia się,
- dostępu do najnowszych wiadomości i materiałów dotyczących podnoszenia jakości życia w Mieście, projektów, spotkań i imprez,
- wsparcia pracy nad opracowaniem strategii działań oraz rozwojem i wdrażaniem rozwiązań dotyczących przystosowania Miasta do potrzeb wszystkich grup wiekowych;
- udziału w dyskusji o najlepszych praktykach w zakresie wdrażania i pokonywania wyzwań dotyczących rozwoju miasta przyjaznego starzeniu

Przewodnicząca
Rady Seniorów Miasta Opola

Leokadia Kubalańca

Za przyjęciem uchwały głosowało ...15... osób obecnych
Na posiedzeniu Rady Seniorów Miasta Opola

Przeciw głosowało ...0.....osób

Wstrzymało się od głosu ...0.....osób

